

Sygn. akt IV U 429/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 4 lipca 2018 r.

Sąd Okręgowy w Rzeszowie IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Anna Guniewska
Protokolant:	st. sekr. sądowy Magdalena Rykała-Płodzień

po rozpoznaniu w dniu 4 lipca 2018 r.

sprawy M. W.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R.

o podleganie ubezpieczeniom społecznym

na skutek odwołania M. W.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R.

z dnia 30 stycznia 2018 nr (...)

oddala odwołanie.

Sygn. akt IV U 429/18

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 4 lipca 2018 r.

Decyzją z dnia 30 stycznia 2018 r. znak: (...), nr (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R., powołując się na treść art. 83a ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, odmówił uchylenia decyzji własnej z 26 czerwca 2017 r. znak (...) stwierdzającej, że M. W. podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym i wypadkowego w okresie od 1 stycznia 2014 r. do 30 listopada 2014 r. jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą.

W uzasadnieniu decyzji organ rentowy stwierdził, że nie zachodzi żadna z okoliczności, o których mowa w art. 83a ust. 1 ustawy, jako przyczyna do ponownego ustalenia prawa w zakresie obowiązku podlegania ubezpieczeniom społecznym z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej. Wnioskodawca nie przedstawił nowych dowodów w sprawie, ani okoliczności istniejących przed wydaniem decyzji ostatecznej z 26 czerwca 2017 r., które miałyby wpływ na to rozstrzygnięcie.

M. W. w odwołaniu od powyższej decyzji zarzucił naruszenie art. 13 ust. 3 rozporządzenia WE nr 883/2004 z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego przez jego niezastosowanie,

naruszenie art. 16 ust. 4 rozporządzenia 987/2009 poprzez przez brak nawiązania kontaktu przez p. organ rentowy z właściwymi instytucjami ubezpieczeniowymi, w związku z brakiem pewności co do ustalenia właściwego ustawodawstwa, na skutek informacji od wnioskodawcy, iż do chwili obecnej nie został wyłączony z ubezpieczenia na terenie L., czego potwierdzeniem ma być zaświadczenie o objęciu ubezpieczeniem społecznym w okresie od 1 stycznia 2014 r. do 30 listopada 2015 r. Zarzucił też naruszenie art. 5 rozporządzenia (WE) 987/2009 dotyczącego wykonywania rozporządzenia (WE) 883/2004 z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego przez brak uwzględnienia dokumentów wydanych przez instytucję l. – potwierdzenia objęcia ubezpieczeniem społecznym w spornym okresie oraz formularza e-104 na tą samą okoliczność.

Domagał się zmiany zaskarżonej decyzji i orzeczenie, że wnioskodawca w okresie od 1 stycznia 2014 r. do 30 listopada 2015 r. nie podlega ubezpieczeniom społecznym jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą.

W odpowiedzi na złożone odwołanie (...) Oddział w R. wnosił o jego oddalenie ponawiając twierdzenia zawarte w zaskarżonej decyzji oraz o zasądzenie na swą rzecz kosztów zastępstwa procesowego. Odnosząc się do zarzutu zgłoszenia wnioskodawcy do ubezpieczenia społecznego na L. wskazał, iż dokument w postaci poświadczenia rejestracji w systemie ubezpieczenia społecznego innego państwa członkowskiego, jest tylko dowodem zgłoszenia do ubezpieczenia, które samo w sobie nie przesądza o istnieniu ważnego tytułu do objęcia ubezpieczeniem.

Sąd ustalił i zważył, co następuje:

Wnioskodawca M. W. od 1 listopada 2011 r. prowadzi działalność gospodarczą w P. pod nazwą (...). W okresach od 10 grudnia 2015 r. do 9 czerwca 2016 r. i od 2 marca 2017 r. do 14 marca 2017 r. oraz od 4 września 2017 r. działalność była zawieszona.

Od 1 stycznia 2014 r. do 30 listopada 2015 r. był dodatkowo zatrudniony na podstawie umowy o pracę na L. w firmie (...) „D. e.”. W związku z powyższym, w realizacji złożonego przez M. W. wniosku, pismem z dnia 15 kwietnia 2014 r. ZUS ustalił dla wnioskodawcy jako właściwe ustawodawstwo l. w okresie od 1 stycznia 2014 r. do 31 grudnia 2014 r. Pouczył też, że ustalenie takie ma charakter tymczasowy i opiera się na złożonych przez wnioskodawcę dokumentach oraz, że może zostać unieważnione jeżeli nastąpią zmiany w aktywności zawodowej wnioskodawczyni lub instytucja właściwa na L. będzie miała istotne zastrzeżenia co do określonego przez ZUS ustawodawstwa właściwego.

W dniu 20 kwietnia 2016 r. l. instytucja ubezpieczeniowa wydała decyzję dotyczącą ustalenia właściwego ustawodawstwa dla wnioskodawcy w okresie od 1 stycznia 2014 r. do 30 listopada 2015 r. Poinformowała w niej ZUS, że Państwowa Inspekcja Pracy Republiki L. w trakcie kontroli ustaliła, iż U. (...)” – l. pracodawca wnioskodawcy faktycznie nie wykonuje żadnej działalności na L.. Kolejnym pismem z 5 października 2016 r. poinformowała zaś, że decyzja z 20 kwietnia 2016 r. jest prawomocna, w związku z powyższym dla wnioskodawcy, w okresie trwania umowy o pracę w U. (...) musi mieć zastosowanie ustawodawstwo p..

Przesądzono w ten sposób, że wnioskodawca w tym okresie nie podlegał ustawodawstwu l. w zakresie ubezpieczenia społecznego. Na skutek uprzedniego (...) Oddział w R. pismem z 16 grudnia 2016 r. poinformował M. W., iż zmienia swoje stanowisko i ustala, że w okresie od 1 stycznia 2014 r. do 30 listopada 2015 r. podlega on ustawodawstwu p. na podstawie art. 11 ust. 3 rozporządzenia nr 883/2004 w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego. Uznał, iż jedynym tytułem podlegania przez w/w ubezpieczeniom była w tym czasie działalność gospodarcza prowadzona na terytorium P.. Skutkiem uprzedniego w dniu 26 czerwca 2017 r. Zakład wydał decyzję, w której stwierdzał dla wnioskodawcy, jako osoby prowadzącej działalność gospodarczą, obowiązek ubezpieczeń społecznych od 1 stycznia 2014 r. do 30 listopada 2015 r. Wobec braku zaskarżenia, decyzja ta stała się prawomocna z dniem 29 lipca 2017 r.

W dniu 31 lipca 2017 r. M. W. złożył wniosek o ponowne ustalenie właściwego ustawodawstwa. Podkreślał, że w związku z jednoczesnym wykonywaniem pracy najemnej na terytorium L. i prowadzeniem działalności gospodarczej

w P., powinien podlegać w zakresie zabezpieczenia społecznego ustawodawstwul. – miejscu zatrudnienia. Powoływał się na zaświadczenie o objęciu go ubezpieczeniem społecznym naL. z tytułu zatrudnienia w U. (...)

Po rozpoznaniu złożonego wniosku, zaskarżoną decyzją z 30 stycznia 2018 r. ZUS odmówił uchylenia własnej decyzji z 26 czerwca 2017 r. wobec braku podstaw do ponownego ustalenia prawa w zakresie obowiązku podlegania ubezpieczeniom społecznym z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dowodów z dokumentów, które nie budziły żadnych wątpliwości co do swej autentyczności i brak było podstaw by kwestionować ich wiarygodność.

W pierwszej kolejności przytoczyć należy dyspozycję art. 83 a ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych z 13 października 1998 r. (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 1778) stanowiącego, że prawo lub zobowiązanie stwierdzone decyzją ostateczną Zakładu ulega ponownemu ustaleniu na wniosek osoby zainteresowanej lub z urzędu, jeżeli po uprawomocnieniu się decyzji zostaną przedłożone nowe dowody lub ujawniono okoliczności istniejące przed wydaniem tej decyzji, które mają wpływ na to prawo lub zobowiązanie. Przepis ten jest instytucją o charakterze szczególnym, tworzy wyłom w zasadzie trwałości decyzji ostatecznych gdyż wprowadza możliwość dokonania weryfikacji istniejących w obrocie prawnym ostatecznych decyzji Zakładu, w sytuacji ziszczenia się określonych przesłanek tj. pojawienia się nowych dowodów lub okoliczności, które nie były znane Zakładowi w chwili wydawania rozstrzygnięcia.

W odróżnieniu od sytuacji przewidzianej w przepisie art. 83a ust. 1 ustawy systemowej, która dotyczy możliwość wzruszenia decyzji zarówno w sytuacji, gdy postępowanie zostało zakończone decyzją Zakładu, jak i orzeczeniem sądu, przepis art. 83a ust. 2 odnosi się tylko do decyzji ostatecznych Zakładu, od których nie zostało wniesione odwołanie, tj. tych, które nie zostały poddane merytorycznej ocenie sądu. Powyższe decyzje mogą być z urzędu przez Zakład uchylone, zmienione lub unieważnione, na zasadach określonych w przepisach kodeksu postępowania administracyjnego. W powyższym zakresie ustawa systemowa wprowadza możliwość weryfikacji wydanych ostatecznych rozstrzygnięć w trybie nadzwyczajnym.

Zawarte w ustawie systemowej odesłanie do przepisów kodeksu postępowania administracyjnego oznacza, że niezbędne jest uwzględnienie instytucji procesowych przewidzianych w kodeksie postępowania administracyjnego, których zastosowanie umożliwia dokonanie uchylenia, zmiany lub unieważnienia. Do powyższych instytucji należy zaliczyć przede wszystkim instytucję wznowienia postępowania określoną w art. 145-152 kpa.

W tym miejscu dodać trzeba, że wznowienie postępowania jest instytucją procesową mającą "na celu stworzenie prawnej możliwości przeprowadzenia ponownego postępowania wyjaśniającego i ponownego rozstrzygnięcia sprawy administracyjnej, w której została już wydana decyzja ostateczna. Konieczność istnienia tego rodzaju instytucji proceduralnej powstaje na tle potrzeby rozwiązania takich sytuacji, kiedy po wydaniu decyzji ostatecznej ujawniła się wadliwość postępowania (w szczególności dowodowego), na którym oparto ostateczne rozstrzygnięcie sprawy administracyjnej albo gdy powstały później okoliczności, które pozbawiają znaczenia przesłanki, na jakich oparto rozstrzygnięcie sprawy. W tych warunkach decyzje rozstrzygające ostatecznie sprawę administracyjną stają się wadliwe, jednakże charakterystyczną cechą ich wadliwości jest to, że nie tkwi ona wyłącznie w decyzji jako takiej, lecz wynika jako logiczny wniosek z zestawienia decyzji z pewnymi okolicznościami, inaczej mówiąc, decyzja jest wadliwa ze względu na ujawnienie lub powstanie określonych faktów" (W. Dawidowicz, Postępowanie administracyjne. Zarys wykładu, Warszawa 1983, s. 242).

W okolicznościach niniejszej sprawy zasadnicze zagadnienie dotyczące podlegania ubezpieczeniu przez M. W. prowadzącego działalność gospodarczą na terytorium P. i jednocześnie pozostającego w zatrudnieniu u pracodawcy l. opierało się na przepisach wspólnotowej koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego – rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) Nr 883/2004 z 29 kwietnia 2004 r. w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego (Dz. Urz. UE Nr L.04.166/1), a także rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady

(WE) Nr 987/2009 z 16 września 2009 r. dotyczącego wykonania rozporządzenia (WE) Nr 883/2004 (Dz. Urz. UE Nr L.09.284/1), które powinny być stosowane łącznie.

Koordinacja systemów zabezpieczenia społecznego należy do kluczowych kwestii związanych z realizacją swobody przemieszczania się w Unii Europejskiej oraz podejmowania aktywności zawodowej. Polska status państwa członkowskiego Unii Europejskiej uzyskała z dniem 1 maja 2004 r. a zatem przepisy rozporządzeń dotyczących koordynacji krajowych systemów zabezpieczenia społecznego stosuje bezpośrednio. Już w preambule rozporządzenia Rady (EWG) nr 1408/71 wyraźnie zostało stwierdzone, że pracownicy najemni i osoby prowadzące działalność na własny rachunek przemieszczające się we wspólnocie powinny być objęte systemem zabezpieczenia społecznego tylko jednego państwa członkowskiego w celu uniknięcia zbiegu właściwych ustawodawstw i wynikających z tego komplikacji. Dlatego też obowiązująca w tej materii zasada stosowania ustawodawstwa jednego państwa członkowskiego polega na podporządkowaniu ustawodawstwu tylko jednego państwa czyli stosowanie jego postanowień tak jakby zainteresowany realizował swą aktywność zawodową w całości na terytorium tego państwa.

M. W. w niniejszej sprawie zakwestionował decyzję ZUS, zarzucając nieprawidłowe dokonanie interpretacji okoliczności faktycznych i naruszenie przepisów rozporządzenia o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego i domagał się ponownego ustalenia właściwego dla niego ustawodawstwa, a więc wznowienia postępowania prowadzonego przez ZUS w sprawie ustalenia dla niego ustawodawstwa właściwego na czas kiedy zatrudniony był na terenie L. w firmie (...) „D. e.w oparciu o zaświadczenie o objęciu ubezpieczeniem w tym okresie.

Jak zostało ustalone, (...) Oddział w R., na podstawie informacji od l. instytucji zabezpieczenia społecznego, decyzją z dnia 26 czerwca 2017 r. stwierdził, że wnioskodawca w okresie od 1 stycznia 2014 r. do 30 listopada 2015 r. podlega p. systemowi ubezpieczeń społecznych jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą. Powyższe wiązało się z informacją, że na terytorium L. nie dochodzi do faktycznego wykonywania pracy przez pracowników firmy (...) „D. e.”, i że samo przedsiębiorstwo na L. nie prowadzi żadnej działalności.

Na marginesie dodać trzeba, iż nie budzi wątpliwości, że Zakład Ubezpieczeń Społecznych posiadając informacje z (...) oraz informację l. instytucji ubezpieczeniowej zasadnie uznał, że wnioskodawca, który w tym czasie prowadził i nadal prowadzi działalność gospodarczą na terytorium P., podlega z tego tytułu obowiązkowym ubezpieczeniom. Podleganie ubezpieczeniom społecznym w przypadku osób prowadzących pozarolniczą działalność gospodarczą jest obowiązkowe, o czym stanowi art. 6 ust. 1 pkt 5 i art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U z 2017 r. poz. 1778).

Decyzji tej M. W. nie kwestionował, a zatem stała się ona prawomocna.

Aktualnie natomiast w/w nie przywołuje żadnych nowych okoliczności, ani też nie przedstawia żadnych dowodów, które miałyby wpływ na decyzję organu rentowego i mogły skutkować jej wzruszeniem. Jak słusznie wskazał ZUS w odpowiedzi na odwołanie, odnosząc się do zarzutu zgłoszenia wnioskodawcy do ubezpieczenia społecznego na L., i przywołując pogląd Sadu Najwyższego zawarty w wyroku z dnia 10 maja 2017 r. I UK 456/16 lex nr 235216: „dokument w postaci poświadczenia rejestracji w systemie ubezpieczenia społecznego innego państwa członkowskiego, jest tylko dowodem zgłoszenia do ubezpieczenia, które samo w sobie nie przesądza o istnieniu ważnego tytułu do objęcia ubezpieczeniem”. Dopiero poświadczenie ustawodawstwa (dokument) na formularzu A1 jest ogólnoeuropejskim dokumentem służącym do potwierdzenia podlegania ubezpieczeniom społecznym na terenie innych krajów członkowskich Unii Europejskiej niż kraj, którego dana osoba jest obywatelem i gdzie ma stałe miejsce zamieszkania (por. postanowienie Sadu Najwyższego z 20 października 2016 r. I UZ 22/16 lex nr 2159129). Wnioskodawca M. W. ani na etapie postępowania przez organem rentowy, ani też na wezwanie Sądu, nie przedstawił takiego dowodu. Zatem nie zachodzi wskazywana przez niego podstawa wznowienia postępowania w sprawie w trybie art. 83 a ustawy systemowej.

Mając na uwadze powyższe Sąd Okręgowy na podstawie art. 477¹⁴ § 1 kpc oddalił złożone przez M. W. odwołanie od decyzji ZUS z dnia 30 stycznia 2018 r. jako pozbawione uzasadnionych podstaw.